

Uredništvo in uprava:
Gorica, Riva Piazzutta št. 18
Poštno ček. račun: št. 9-12410

KATOLIŠKI GLAS

Cena: Posamezna št. L 15
Naročnina: Mesečna L 65
Za inozemstvo: Mesečno L 100

Leto I. - Štev. 29

Gorica - 17. avgusta 1949 - Trst

Izhaja vsako sredo

Množični Razgled po svetu

Množični kult

Nasha doba je izrazito »množična, masovna«. Posameznik se v množici izgublja kakor zrno peska na cesti, kakor kaplja v luži. Vse hoče biti množično. Imamo množične sestanke, množične manifestacije, množična zborovanja, množične organizacije... Tako je nujno prišlo tudi do množične filozofije in do tega, da je že kar sram, imeti o stvarih množičnega prepričanja. Posameznik lastno mnenje, držali se lastnega prepričanja, verjeti lastnim očem in ušesom, misliti po logičnih pravilih, priti do zaključkov, ki niso množični...

V krščanskem razodetju naletimo tako rekoč na vsaki strani na obsodbo tega množičnega kulta. Samota, ne množica, je mali velikih idej, začetnica slavnih del. Mojzes je dolgo vrsto let preživel v samotni, preden je stopil na čelo izraelskemu ljudstvu, ga izpeljal v svobodno domovino ter mu dal postavodaje, ki je ostala slavna v zgodovini. Prej roki stare zaveze so se v samotni pripravljali na svojo težko nalogo učiteljev in svariteljev. Zadnji med njimi — Janez Krstnik — je že mlad sel v puščavo. Jezus Kristus sam se je 40 dni postil v puščavi, predno je nastopil svoje javno poslanstvo. Največji med njegovimi apostoli, Pavel, je pred svojim nastopom prebil tri leta v arabski puščavi. V srednjem veku so največji kulturni delavci prihajali iz samote puščavskega ali samostanskega zatišja...

Antikrist ne mara samote. V samotni se njegovi nauki razblinijo v goljufne mehurčke iz mila. V samotni se razlete njegovi obeti kakor fata morgana. V samotni se pokaže, da je on duh teme in groze, sovražnik človeške sreče. Njegov element je hrup in šum velikih množic, ki v taktu ponavljajo slepilna gesla in ne morejo v raztresenosti doumeti njih pravega pomena.

Od takega hrupa omamljen je slovenski pesnik pel: »Ljubim jih, s hrupom in šumom, ta velika mesta; skozi v svobodo, skozi v bodočnost gre cesta...« Pa ni bilo res. In se je izkazalo, da cesta v svobodo in boljšo bodočnost ne vodi po ti strani. In vendar so stotine milijonov ljudi v ti zmotni veri.

Množični kult je ponižanje človeške osebnosti. V množici se človek utaplja, izgublja neodvisnost in svobodo, ki mu po naravi gre kot pametnemu bitju. Šum in trušč ga mami, da ne sliši več svoje lastne vesti, ne sliši rešilnih klincev in opominov; omami ga tako, da niti govori ne more več prav in po pameti, ampak le po taktu množične stranke.

Kršćanstvo pa hoče imeti človeka prostega takih spon, da se more duh dvigati k večnim idejam, volja za hrepeneti po večkratnih vrednotah. V samotni premišljevanja naj tako rekoč izgine minljivi svet, da ostane le po besedah Terezije Velike samo še: Bog in duša.

Ali si že bil pri zaprtih duhovnih vajah? Proč od vsakdanjih opravil, proč od radija in časopisa, proč od klepetavih znanec in puhlih pogovorov? Poskusi enkrat. Samota je najbližja pot k Bogu.

Trgovska pogodba med Italijo in Jugoslavijo

Italija in Jugoslavija sta podpisali trgovsko pogodbo, ki je veljavna za leto dni in določa izmenjavo blaga v obeh smereh v skupni vrednosti 54 milijard lir. V zvezi s podpisom te pogodbe je dal italijanski zunanji mu listu »Corriere della Sera« minister grof Sforza milanske-daljšo izjavo, v kateri pravi med drugim: »Ne smemo pozabiti, da je Tito socialist, ki hoče predrugačiti svoje ljudstvo. Ne verjamem, da bi Tito izdal svoje ideale... Nihče naj ne misli, da bi se Tito preusmeril na Zahod... Tistim, ki si delajo še kake utvare, da bi se Tito spreobrnil od komunizma, je sam jasno povedal, kaj misli, v govoru predstavnikom svoje armade v Skoplju, ko je rekel: »Enkrat za vselej je treba vedeti, da se mi nahajamo v taboru demokratičnih in socialističnih (to je komunističnih) sil, predvsem pa v vrsti socialističnih držav. Mi smo dosledni in zvesti socializmu, leninizmu in stalinizmu (torej temu, kar je sv. stolica pred kratkim jasno prepovedala katoličanom pod kaznijo izobčenja) in ne odstopimo niti za korak od teh znanosti in nikomur ne dovolimo, da bi izmaličeval njihovo praktično uporabo.«

»Mir se utrjuje«

Generalni tajnik Združenih narodov Trygve Lie je pred par dnevi v nekem svojem govoru izjavil, da so po njegovem mnenju vsi odgovorni državniiki trdno odločeni preprečiti novo vojno in bodo zato napeli vse sile, da ohranijo mir. »Menim, da se bo nadaljevalo olajšanje mednarodne napetosti, ki se je lahko ugotovilo zadnje mesece.«

Organizacija ameriških vojaških sil

Z namenom, da bi se dosegla večja enotnost ameriških oboroženih sil, je bil sklenjen nov poseben zakon. Na podlagi tega zakona je predsednik Truman imenoval generala Omarja M. Bradleya za predsednika načelnikov glavnega stana Združenih držav. Bradleyu, ki je bil do sedaj načelnik glavnega stana vojske, bodo odslej podrejeni admiral Luis Denfeld, načelnik glavnega stana mornarice, general Hot Vandenberg, načelnik letalskega glavnega stana in novi načelnik glavnega stana suhozemskih vojaških sil. Bradleyeva naloga bo doseči tisto večjo enotnost oboroženih sil, ki jo predvideva zgoraj omenjeni zakon.

Bradley je bil imenovan za načelnika glavnega stana vojske januarja 1948. Od preteklega februarja dalje je predsedoval načelnikom glavnih stanov zadržano general Eisenhower, kateremu je Truman poslal zdaj pismo, v katerem se mu zahvaljuje za vse njegovo delo.

Za hitro rešitev vojaške pomoči Evropi

Pred ameriškim senatnim odborom za zunanje zadeve in za oborožene sile so govorili vojaški načelniki Združenih držav in obrambni minister ter se izjavili za hitro odobritev programa vojaške pomoči.

Obrambni minister Johnson je izjavil, da bi vojaški organi pristali na nakazilo 60% vsote v gotovini, ostalih 40% pa naj bi se izdalo v obliki odobritev pogodb na breme proračuna prihodnjega proračunskega leta.

Načelnik generalnega štaba vojske general Omar Bradley je govoril v imenu vseh načelnikov glavnega stana. Izjavil je, da bo obrambni svet 12 držav Atlantske pogodbe pričel poslovati v treh ali štirih mesecih. Odobritev programa vojaške podpore — je nadaljeval — pa bi medtem koristila morali narodov zahodne Evrope in pospeševala njihov program samopomoči.

Bradley je nadalje izjavil, da bodo države Zahodne zveze (Velika Britanija, Francija in države Beneluxa) tvorile jedro

evropske obrambe. Ugotovil je, da občuti Francija po zadnji vojni močno pomanjkanje orožja in da bo zato predmet posebne pozornosti v okviru programa vojaške pomoči.

Ameriška Bela knjiga o Kitajski

Ameriško zunanje ministrstvo je objavilo 1000 strani obsegajočo Belo knjigo o Kitajski. Knjiga opisuje položaj na Kitajskem zlasti v zadnjih petih letih in nakazuje, kakšno politiko bodo Združene države vodile v bodočnosti do te države. »Srce Kitajske je v komunističnih rokah«, pravi knjiga. »Nacionalistična vlada ne bo mogla braniti niti južne Kitajske pred komunisti. Krivdo za poraz nosi v veliki meri podkupljiva Čang-kajškova vlada in Sovjeti, ki so podpirali kitajske komuniste. Združene države niso mogle ničesar storiti za rešitev Kitajske in morajo zdaj motriti na položaj tako, kakršen dejansko je. Če pa bi kitajski komunisti skušali napasti kako sosedno nekomunistično državo, jih ameriška Bela knjiga svari, da bi to pomenilo kršitev načel listine Združenih narodov in bi morale nastopiti proti njim

Združene države, kakor tudi ostale članice Združenih narodov.«

Evropski svet

Evropski svet, ki od 7. t. m. zaseda v Strasburgu, obstoji iz dveh teles, iz ministrskega odbora, ki ga tvorijo zunanji ministri desetih držav, sedanjih članic Združene Evrope, in iz posvetovalnega zbora, ki ga sestavljajo parlamentarci teh držav (87 po številu). Ministrski svet je trenutno še jedro te nove organizacije, zbor državnih poslancev in senatorjev, ki so jih imenovali parlamenti včlanjenih držav, ima samo posvetovalni glas. Ministrski odbor, v katerem sodeluje tudi zunanji minister grof Sforza, je začel s svojim delom 7. t. m. in določil dnevni red »posvetovalne skušćine«. Ta se je sestala 10. t. m. Slavnostni otvoritveni seji tega izrednega zborovanja, kateremu je svetovni tisk nadel ime »evropski parlament«, je predsedoval stari francoski politik Herriot. Za predsednika je bil izvoljen Belgijec Spaak. Pod vodstvom borbenega Churchilla je posvetovalna skupščina takoj zahtevala razširjenje svojih pravic in samostojnost dela.

Iz življenja Cerkve

Protestanti in komunizem

Zastopniki protestantskih cerkev, ki so se pred kratkim zbrali na kongresu v Chichestru, so enoglasno izjavili, da se komunizem na noben način ne more skladati s krščanstvom.

Na vprašanje časnikarjev je poglavar chichesterske cerkve dr. Bell izjavil, da po njegovem mnenju noben član krščanske cerkve ne more biti član komunistične partije, ker je nauk te slednje neskladen s krščanstvom.

Dr. Fielbor, predsednik norveške cerkve, je pritrdil, da ni mogoče biti kristjan in istočasno slediti totalitarnim naukom. Tudi dr. Frej iz ZDA je dal slično izjavo, češ da kdor resno premotri vprašanje, bo spoznal, da se človek ne more istočasno proglašati za kristjana in komunisto.

Kot se vidi iz teh izjav, se večina protestantskih cerkva ujema s katoliško cerkvijo v obsodbi komunizma. Če bi imeli oni kako osrednjo oblast, bi prav tako izobčili komunistične privržence iz svoje srede, kakor je to naredil sv. ofcij v Rimu.

Tudi vojaki v boju zoper izobčenje

Na Češkem je zadnji dekret sv. oficija, ki je izobčil komuniste iz sv. Cerkve, zelo razburil duhove v vladnih in partijskih vrstah. Najprej so prepovedali, da nihče ne sme dekreta prebrati v cerkvi, nato da nihče ne sme dekreta izvajati, sedaj so pa poklicali na pomoč še vojake. Obrambni minister Svoboda je

v posebnem proglasu povabil vojsko, naj podpre vlado v ostrem boju zoper Cerkev. Nasvetoval je tudi, naj se vpišejo v vladno katoliško akcijo. Medtem pa je generalni vikar iz Litomerice vrnil ministrstvu dekret, s katerim se prepoveduje izvajanje določil o izobčenju komunistov, z izjavo, ki med drugim pravi: »Ne znamo prebrati vašega podpisa. Potem pa vas tudi vprašujemo, kaj se vtikate s svojim »katoliškim konzistorijem« v zadeve Cerkve?« Naučno ministrstvo je tudi dalo v tem boju svojo pomoč ter za ukazalo vsem veroučiteljem, da položijo prisego zvestobe državi in socializmu. V zahvalo pa jim je plače več kot dvakrat povišalo. Ali bi ne bil tukaj zelo na mestu protest »Pr. dnevnika« zaradi takega favoriziranja veroučiteljev na račun ubogih delavcev?

600 letnica smrti bl. Bertranda

Kmalu bomo praznovali 600 letnico smrti oglejskega patriarha bl. Bertranda, ki so ga zahrbtni morilci usmrtili na potu pri Riehinveldi (Furlanija) 6. junija 1351. Bl. Bertrand je bil velik in svet patriarh, ki je predvsem skrbel za preprosto ljudstvo. Zato se je tudi zameril plemenitašem, ki so ga dali zahrbtno umoriti. Videm in Spilimberg se že pripravljata na praznovanje te stoletnice. Napovedujejo pa, da bodo prišli romarji tudi iz Tolose (Francija), odkoder je bil patriarh doma.

Sedmo poročilo gen. Aireya

General Airey je objavil sedmo poročilo o upravi anglo-ameriškega področja Svobodnega tržaškega ozemlja za čas od 1. aprila do 30. junija 1949. Poročilo obsega običajni okvir in se nanaša na politična, gospodarska in finančna vprašanja. Jasno je, da je poročilo sestavljeno tako, da v celotni črti opravičuje politiko Zavezniške vojaške uprave, ki se ravna po navodilih generala Aireya. Iz poročila je videti, da se Zavezniška vojaška uprava zelo trudi za gospodarski, industrijski in finančni napredek Trsta. V uvodu omenja general Airey na kratko tudi upravne volitve. Na koncu je general dostavil svoje, zdaj že običajno, čeprav tokrat nekoliko omiljeno mnenje, da »bodočnosti Trsta ni iskati v tem, da bi bil večna fragmentarna in nenaravna država, ki jo je spravil v življenje vojni razkroj, marveč v skorajšnjem sporazumu med prizadetimi državami, da se vrne Italiji«. Tržaške volitve tega mnenja niso potrdile, ker prvič to vprašanje pri volitvah sploh ni bilo postavljeno, drugič zato, ker pri volitvah ni prišlo do izraza volja vsega prizadetega prebivalstva, saj so lahko volili mnogi, ki Trsta že leta in leta niso videli, pravi Tržačani pa niso mogli voliti in tretjič zato, ker je kljub vsemu temu nad 40% volivcev povedalo, da si želijo ohranitev Svobodnega tržaškega ozemlja.

ENAJSTA NED. PO BINKOŠTIH

Iz svetega evangelija po Marku
Tisti čas je odšel Jezus iz tirskih krajev ter šel skozi Sidon h Galilejskemu morju sredi pokrajine Deseteromestja. In pripeljejo mu gluhomega ter ga prosijo, da bi položil roko nanj. Vzel ga je od množice v stran, mu vtaknil svoje prste v ušesa in se mu s slino dotaknil jezika; in pogledal je v nebo, vzdihnil in mu rekel: Efeta — to je: Odpri se! — In kar odprla so se mu ušesa in razvezala se je vez njegovega jezika in je prav govoril. Zapovedal jim je, naj nikomur ne pravijo; pa boli ko jim je prepovedoval, bolj so razglašali. In na vso moč so strmeli, govoreč: Vse je prav storil: gluhih je dal, da slišijo, nemih, da govore.

Za telesno in razumno bitje, kot je človek, je gluhomeost zelo velika nesreča. To so dobro vedeli usmiljeni sorodniki in prijatelji gluhomega iz današnjega evangelija, ki so ga pripeljali pred Jezusa s prošnjo, naj bi položil roko nanj in ga ozdravil. Kako so cenili dar govora in sluha, so pokazali po ozdravljenju, ko so na vso moč razglašali storjeni čudež ter

strmeli, govoreč: Vse je prav storil: gluhih je dal, da slišijo, nemih, da govore.

Jezik je za nas najodličnejši oddajni aparat, s katerim oddajamo svoje misli drugim ljudem. Ušesa so pa najvažnejši sprejemni aparat, s katerim sprejemamo misli drugih ljudi. Ta izmenjava misli prinaša ljudem neizmerno veliko koristi, tolažbe, veselja ter vsestranskega napredka, ako so misli, ki si jih medsebojno izmenjujejo, zdrave, pametne, dobre, t. j. po božji volji. Če se pa misli v pokvarjenem umu in spačenem srcu izpridijo in tako izprijene prenašajo od človeka do človeka, postaneta tudi darova govornice in sluha za človeka pogubna.

Marsikdo ima dar govora, pa kaj mu to pomaga, ko narobe, nespametno, grešno, pohujšljivo govori! Bolje bi bilo zanj, da bi ne govoril. Marsikdo ima tudi sluh in veliko poslušal in sliši, pa kaj mu pomaga ta dar, če svoja ušesa odpira le nespametnemu govorjenju, medtem ko jih morda v svoji izprijenosti vprav trdovratno zapira dobremu, izpodbudnemu in svetemu govorjenju! Ali ne bi bilo bolje zanj, da bi Stvarnik nikdar ne

spregovoril nad njegovimi ušesi besede »Efeta«, odpri se?

Torej darova jezika in sluha nam postaneta zares dragocena šele tedaj, ako prav govorimo in prav slišimo in poslušamo. O vseh božjih darovih velja to, da so nam resnično koristni le tedaj, ako jih prav, t. j. po božji volji uporabljamo; v nasprotnem primeru nam postanejo pogubni.

To je potrdil Jezus sam v današnjem evangeliju. Ko je bil gluhomega odprl ušesa in razvezal jezik, je ta ne le slišal in govoril, ampak evangelij pravi, da je »prav« govoril.

Na svetu je vse polno ljudi, ki gladko govorijo, a le redkokdaj kako stvar »prav« povedo, ker imajo od današnjih zmot glavo vso zmedenjo. Poznamo pa gluhomega, ki se je naučil v gluhomeciji za silo govoriti. Ta le malo in s težavo govori, toda kar govori, govori »prav« in brez napak zoper človeško zdravo pamet in božje razodetje. To pravilnost v poslušanju in govorjenju bi mu mogli zavidati milijoni navidezno zdravih ljudi.

In ti? Ali govoriš prav? Resnično? Pošteno? Krščansko? Pogumno? Za čast božjo in zveličanje bližnjega?

In kako poslušas? Da si kaj dobrega ali morda le kaj slabega zapomniš? Da spoznaš resnico, ali morda samo zato, da se v zmoti in hudobiji potrdiš?

Tu pa tam ti tako izpraševanje vesti ne bo škodovalo.

Socialna šola

Naša kratka načelna razmišljanja o krščanskih pogledih na socialno in gospodarsko življenje se bližajo h koncu. Še nekaj načelnih ugotovitev, pa bomo zaključili našo »socialno šolo«, ki izhaja v »Katoliškem glasu« od njegove prve številke sem.

Danes se bomo na kratko ustavili pri razmerju med državo in gospodarskim življenjem.

Država, čuvarica pravičnosti in skupne blaginje, se mora zanimati tudi za gospodarsko življenje.

Če pa bi država odvezala manjšim družbam, živečim na njenem ozemlju, tiste dolžnosti, ki jih te družbe lahko same izpolnjujejo, in jih pritegnila nase — kakor delajo desničarske ali komunistične totalitarne države — bi bilo tako početje krivično in škodljivo za zdrav in naravni družbeni red.

Pravilno in modro je zato, da država prepusti vodstvo manj važnih gospodarskih zadev manj važnim skupinam ali organizacijam, da bo sama lažje popolneje izpolnjevala tiste naloge, ki spadajo v njen izključni delokrog. Država naj daje takemu gospodarstvu le splošne smernice, pazi, da se ne izpridi, ga pospešuje ali omejuje, kakor pač zahtevajo okoliščine in potrebe.

Edino v toliko torej lahko država posega v življenje in delovanje manj važnega gospodarstva. To poseganje se v prvi vrsti nanaša na zaščito človeškega življenja. Z ozirom na višji namen mora država skrbeti za potrebno zakonodajo, ki štiti delavca, omejuje število

delavnih ur na dan, prepoveduje nočno delo, ukazuje nedeljski počitek, varnostne naprave po podjetjih, izdaja potrebne zdravstvene predpise in skrbi, da bodo delavci in nameščenci deležni bolniškega, brezposelnostnega, starostnega in pokojninskega zavarovanja.

Država ima tudi pravico in dolžnost zagotoviti, da bosta v gospodarskem življenju zagotovljena pravičnost in dobra vera. Zato sme s polno pravico pobijati nedovoljeno špekulacijo in oderuške obresti. V času pomankanja mora skrbeti, da bodo najnujnejše potrebščine pravično, enakomerno in po nizki, oblastno določeni ceni dostopne vsem potrošnikom in ne le tistim, ki si jih lahko za drag denar kupijo.

Država mora skrbeti tudi za to, da razne gospodarske družbe ne bodo slonele na goljufiji in škodovala dobrovernim članom. Zato mora izdelati točne predpise za ustanavljanje in poslovanje takšnih družb in strogo zahtevati, da se družbe po predpisih ravnajo. Paziti je treba zlasti na razne anonimne družbe, ki čisto skrivajo v sebi velike goljufije na škodo delničarjev in javnosti.

Država načelno sicer prepusti vodstvo in lastništvo podjetij zasebnikom, zakonito pa lahko posega v njihovo delovanje v toliko, v kolikor jih štiti pred tujo konkurenco (z zaščitnimi carinami itd.) ali jim pomaga do lažjega dostopa na tuje trge (s konzularno službo, trgovinskimi delegacijami, trgovinskimi pogodbami itd.)

(Dalje)

Stara zgodba za današnje dni

(KONEC)

Globoko je zdrsula uradna Francija na poševni deski revolucije. Odpovedala se je Bogu. Strašna blaznost je zajela voditelje in pariško počestno množico, tako, da se je že samemu Robespieru zdela stvar neumna in nevarna. Da bi napravil konec tej tragični komediji, se je iznebil nekaterih svojih tekmecev Dantona in prenapetežev, Heberta, s tem, da jih je dal obglaviti na morilnem odru, kjer so prej padale tolike nedolžne žrtve revolucije.

Uvidel je, da z boginjo »Razuma« ni bilo doseženo nič drugega, kot da je množica popolnoma podivjala in se poživalila. Zato je ukazal zbornici, naj izglasuje novo postavo. In takoj so dekretirali: Nad namj biva Najvišje bitje, ki je Bog, in naša duša je neumrljiva. Robespierre sam je vodil v Tuilerijskem vrtu kot veliki duhovnik prvo češčenje tega »Najvišjega bitja« v spomladi 1794.

A začel je prepozno krotiti revolucijo. Razpaljena in krvižejna množica se ne da tako hitro ukrotiti, kakor se da razdražiti. Že v juliju 1794 je sedel Robespierre sam na zatožni klopi pred konventom, in 29. julija je bil z 71 drugimi revolucionarji tudi sam obglavljen. Je pač stara izkušnja, da revolucija žre svoje lastne starše. Ko se napije dovolj nedolžne in krivične krvi, počasi izplahne.

Po Robespierovi smrti so prišli na krmilo zmernejši in treznejši revolucionarji. V maju 1795 je zbornica izdala postavo, da se smejo cerkve uporabljati ne le za državne slovesnosti, ampak tudi za katoliško bogoslužje. Prikazali so se spet iz svojih skrivališč prvi duhovniki, najprej zapriseženi, ki jih pa ljudstvo ni spoštovalo, nezapri-

seženi pa so morali ostati še vedno v ozadiju, ker zanje ni veljala še nova postava.

Šele ko je Napoleon Bonaparte 9. novembra 1799 nastopil vladu v Franciji kot prvi konzul in uvidel, da ni mogoče voditi ljudstva brez vere in pomoči Cerkev, je začel s sv. stolico pogajanja za konkordat, ki je bil končno 15. avgusta 1801 podpisan in je vrnil Franciji verski mir.

To staro zgodbo francoske revolucije smo hoteli našim bralcem napisati, da se ne bodo čudili, ako kaj podobnega doživljajo in bodo še doživeli v današnji revoluciji, v katero se je vrgel četrti stan — ročni delavec, da bi dosegel pravico tudi za se. Pa spet ponavlja pod vodstvom voditeljev — brezbožnikov iste napake, ki jih je delal tretji stan pred 170 leti. Proč z Bogom, proč s Cerkvijo! so si izbrali za bojni klic. — Ne Bog ne Cerkev nista delavstvu nič na poti do njegovih upravičenih ciljev. Bog bi ne bil Bog, ako bi ne terjal pravice za vsakega človeka, ki je njegova stvar. Cerkev uči že 19 stoletij, da je delavec in najemnikom zaslužek zadrževati ali utrgovati vnebovpijoč greh. Od Leona XIII. dalje kaže delavstvu pot, kako bi brez strašne revolucije prišlo do pravične plače, zdravega stanovanja in starostne preskrbe. Pa je žalostno dejstvo, da Cerkev niso hoteli poslušati ne kapitalisti, ki se krčevito drže svojih predprav, a tudi ne delavci, ki so se Cerkvi že tako odtujili da se za njena navodila sploh niso brigali — po veliki večini. Za strokovna društva in delavske sindikate, ki so jih papeži ponovno priporočali, so se začeli prepozno zanimati in tako so

postali lahek plen brezbožnih marksistov in leninistov, ki nočejo mirnega razvoja v človeški družbi, ampak nasilno revolucijo.

Tudi ta zgodovinski prevrat se bo nekoč končal, in sicer z uspehom delavstva — pa ne na podlagi komunističnega totalitarnega gospodarstva, ker to le še bolj zasušnji delavca, ampak na podlagi naravnih zakonov, ki jih vsebujejo desetere božje zapovedi. Zato bo moralo tudi delavstvo znova dekretirati, da biva Najvišje bitje, Bog, in da je temu Bogu človek vsled svoje neumrljive duše odgovoren za svoja dejanja. Tedaj se bo začelo oblačno nebo revolucije znova jasnit.

Koledar za prihodnji teden

21. avgusta. NEDELJA. Enajsta pobinkoštna. Ivana Chamtal (izg. Santál).

22. PONEDELJEK. Srce Marijino. — Timotej, Hipolit, muč.

23. TOREK. Filip Benicij, spozn.

24. SREDA. Jernej, apostol. Ta apostol je imel dve imeni: Natanael in Bartolomej (Bortolo). Slovenci pa smo ga nekoč zamenjali s cerkvenim učenikom Irenéjem ter mu po svoje prirojili ime v »Jernej«. Na Tržaškem sta mu posvečeni župni cerkvi na Opčinah in v Barkovljah.

25. ČETRTEK. Ludovik (Ludvik), kralj. To je bil francoski kralj Ludvik IX., sin svete Blanke. Peljal je križarsko vojsko v Palestino, da bi svete kraje otel mohamedanskim Saracenom. Ob drugem takem pohodu je umrl od kuge, ki je kosila križarje.

26. PETEK. Cefirin, papež.

27. SOBOTA. Jožef Kalasancij, sp. Bil je doma na Španskem, deloval pa je največ v Rimu posebno za vzgojo mladine. Umrl je leta 1648.

SVETO LETO 1950

Sveto leto, ki ga je sv. oče proglasil letos na vnebohodu s posebnim pismom (bulo), ima namen, da pozove ljudi ne samo k pokori in poboljšanju življenja, nego da jih tudi spodbudi k posvečenju življenja po besedah sv. pisma: »Posvetite se in bodite sveti, ker sem jaz svet, Gospod, vaš Bog.«

Praznovanje svetega leta izvira iz judovske postave, ki je vsako petdeseto leto imenovala jubilejno leto. V tem letu so odpuščali dolgove, osvobodili sužnje in vračali nekdanjim lastnikom zemljo, ki so jo ta čas kupili. Beseda »jubilej« izhaja iz judovske besede, ter pomenja ovnov rog, ki so vanj trobili, da se ljudstvo zbirali na javne shode. V krščanski dobi so se jubilejna leta praznovala samo vsakih sto let. A prvo sveto leto, za katero imamo neovrženih dokazov, je sveto leto, ki se je praznovalo leta 1300. Proglasil ga je papež Bonifacij VIII. Pravijo, da je tedaj prišlo dva milijona romarjev v Rim, med njimi tudi pesnik Dante.

Čeprav je papež Bonifacij ukazal, da se sme praznovati sveto leto samo vsakih sto let, je že eden njegovih naslednikov, papež Klement VI., določil, da bo sveto leto tudi leto 1350. Pravijo, da je to naredil na prošnjo pesnika Petrarke in pa svete Brigide, ki je s svojo hčerko sv. Katarino tudi bila med romarji. Papeži so takrat bivali v Avignonu na Francoskem, zato je papež poslal posebnega kardinala v Rim, da je tam otvoril v njegovem imenu sveto leto.

Toda da bi mogli ljudje vsakega rodu biti deležni izrednih duhovnih milosti svetega leta, so končno prišli papeži do tega, da so začeli praznovati sveto leto vsakih 25 let. Vendar, pa so bile včasih na svetu take razmere, da se niso mogla sveta leta vedno vsakih 25 let praznovati. Tako n. pr. leto 1800 ni bilo proglašeno za sveto leto, ker je takrat papež bival v priganstvu na Francoskem. Prav tako niso praznovali svetega leta zaradi političnih neprilik leta 1850 in 1875. Mnogim izmed nas pa so še dobro v spominu sveti leti 1900 in 1925.

Poleg rednih svetih let praznuje sv. Cerkev tudi izredna jubilejna leta ob priliki kakih izrednih dogodkov. Tako je n. pr. pokojni papež Pij XI. praznoval poleg rednega svetega leta še dve izredni sveti leti: 1929, ko je on praznoval 50-letnico svojega mašništva, in pa 1933 v spomin na 19. stoletnico Kristusove smrti.

Na sveta leta se Rim vedno z veliko skrbnostjo pripravlja, saj gre za to, da sprejme in preskrbi z vsem potrebnim milijone romarjev. Prihodnje leto računajo, da jih bo prišlo dva milijona. Zato so v Rimu ustanovili poseben odbor, ki je prevzel vso skrb za organizacijo svetega leta. V vsaki deželi pa so ustanovili posebne narodne odbore, ki imajo nalogo, da priredijo velika narodna romanja za jubilejno leto v Rim. Vsako skupno romanje morajo imeti s sabo tudi duhovniki, pa naj nima tehničnega vodstva, temveč naj skrb bolj

duhovni blagor romarjev. Sv. stolica tudi noče, da bi organizatorji imeli kake dobičke. Zato mora biti svota za udeležbo tako preračunana, da se pokrijeje dejanski stroški, a nič več.

Tudi ital. vlada se pripravljala na ta veliki dogodek katoliškega sveta. Podvzela je vrsto javnih del v Rimu z namenom, da olajša življenje romarjev v svetem mestu. Tako n. pr. hitijo z deli pri novi glavni železniški postaji, ki mora biti za sveto leto končana, da bodo mogli številni romarji kar najhitreje potovati. Prav tako skuša železniško ministrstvo kar moči izboljšati promet na železnica. Obljubili so tudi znatno znižanje za skupna romanja v Rim (od 20 do 50 %). Potem pripravljajo velike prostore za prenočišča, bodisi v Vatikanu kakor tudi drugod v Rimu. Napovedali so za jubilejno leto tudi razne mednarodne svetovne kongrese. Posebna novost za Rim pa bo nova podzemna železnica, ki bo prvič začela

obratovati prihodnje leto. Vežala bo novi kolodvor s samostanom Tre Fontane. To železnico so začeli graditi že več let pred zadnjo vojno z namenom, da bi vežala postaja z veliko razstavo E 42. Sedaj pa bo prišla prav svetoletnim romarjem. Dolga je 9 km. Pridno gradijo tudi »Domus pacis«, hišo miru, in druge palače. Romarji bodo lahko obiskali tudi nove grobnice pod baziliko sv. Petra, kjer so odkrili ostanke pokopališča, na katerem je bil pokopan sv. Peter. Na sveto leto se seveda pripravljajo tudi znameniti rimski »ciceroni« (vodniki), ki vam za primerno napitnino govorijo vse jezike in vam razkažejo vse rimske znamenitosti od kapitolskih gosil in kloak do stebra bičanja v cerkvi sv. Praksede. Z eno besedo: Rimljani se pripravljajo s polno paro na sveto leto, mi se pa tudi začnimo pripravljati s tem, da bomo z liri k liri začeli zbirati potrebni denar za svetoletno romanje.

Gospodarski listek

Obseg Marshallovega plana

K Marshallovemu planu je pristopilo 19 držav, in sicer: Anglija, Francija, Italija, Belgija, Luksemburg, Danska, Nizozemska, Norveška, Švedska, Irska, Grčija, Švica, Avstrija, Portugalska, Turčija, Islandija, Posarje in zavezniški Nemčiji (anglosaksonska in francoska). Torej vse evropske države, razen Rusije in njenih satelitov, Španije in Finske. Slednja bi prav rada pristopila, a je preblizu komunističnega raja, Španije zaradi njenega fašizma pa nihče ne mara.

Delovati je začel Marshallov plan 1. aprila 1948 in po načrtu bo končan 30. junija 1952. Do takrat bi se moralo gospodarstvo zgoraj imenovanih držav dvigniti, da ne bi potrebovale nobene pomoči več. Do tedaj pa je pomoč res izdatna, in da bodo čitatelji imeli v tem pogledu nekaj pojma, navajamo množine blaga, ki ga dobi Italija v razdobju od 1. junija 1949 do 30. junija 1950: Dobi 11 milijonov q žita, nad 1 milijon q bombaža, 27 milijonov q premošga, 25 milijonov q petroleja, 1.8 milijonov q železa in jekla, za 4.9 milijonov dolarjev mlečnih izdelkov, za 6.1 milijonov dolarjev lesa, za 4.8 milijonov dolarjev kmetijskih strojev.

Vse to blago dobi Italija zastoj, ona pa ga mora prodati po dnevnih cenah, izkupiček pa se steka v poseben fond (ERP — evropski rekon-

strukcijski plan), katerega se potem porabi v Italiji za izsuševanje močvirij, za pogozdovanje, za melioracije, za moderniziranje tvornic, itd. itd. Seveda Amerikanci kontrolirajo, za kaj se ta denar porabi.

Za celotni Marshallov plan žrtvuje Amerika v celi dobi, to je v 4 letih, nad 20 milijard dolarjev, kar pomeni po tečaju 600 lir za en dolar ogromno svoto 12.000.000.000.000 lir ali dvanajsttisoč milijard lir.

Zaključek

Marshallov plan pa ne predvideva samo ameriške pomoči potrebnim, zgoraj navedenim državam; navedene države si morajo tudi medsebojno pomagati: povečati morajo medsebojno izmenjavo blaga in navezati zdrave gospodarske odnose. Če pa je gospodarstvo med državami tesno, se samo ob sebi razvijejo tudi politične veze in danes se že govori o »Združeni Evropi«. Do te je sicer pot še dolga, a poslanci posameznih držav o tem že razpravljajo in ravno v teh dneh zboruje prvi evropski parlament v Strasburgu. Prvi korak k združitvi bo skoraj gotovo odprava carinskih mej med državami. V tem pogledu prvačita Italija in Francija, ki sta že sklenila tozadevni sporazum, ter Benelux (zveza med Belgijo, Nizozemsko in Luksemburgom), ki je carinske me-

Pri naši koloniji v Žabnicah

Trst, 8. 8. 1949.

Pravkar sem se vrnil z dvodnevnega obiska pri naši šolski koloniji v Žabnicah. Pot me je prav za prav nanesla v ta prelepi kraj slučajno in priložnostno. Seveda sem kaj rad sprejel ponudbo dobrega prijatelja Zdenka iz Trsta, ki me je zapeljal s svojo novo »Miško« zadnje C serije v brezhibernem poletu čez Gorico, Videm in Pontebo in Žabnice. »Glej jih, to so oni« rečem prijatelju, ko je naš avto pridrdral v Žabnice. Vračali so se ravnokar, kakor sem kmalu zvedel, s popoldanskega izleta v Ovčji vasi. Bili so v prekrasni dolini ob izviru Bele pod Montežen in Višem. »Danes jim bo teknila večerja«, sem dejal prijatelju. Utrujenost, ki se je brala z mladih obrazov, bo že jutri imela dobre posledice v mladih, zdravih telesih. Njihove čiste in nedolžne duše se bodo za dolga leta, da, morda do konca življenja, napajale ob nepozabnih spominih na naravne krasote zelenih travnikov in žuborečih gorskih potokov, na opojne vonje smrekovih gozdov, na raznobarvne, tu sive, tam temne strmo padajoče stene Montaža in Viša. Na vso to opojnost barv in vonja pa razliva sonce svoje blagodejne žarke, ki titrajo v kristalno čistem ozračju. Nepozabna slika! Pomislim: Tu mora iz dna mladih duš zaoriti proti sinjemu nebu slovenska pesem tja do belih hišic lepe Ovčje vasi v zahvalo Stvarniku za tako doživetje.

Kolonija, ki sta jo organizirala Slovensko karitativno društvo in

je že ukinil.

Za gospodarstvom in politiko pa maršira vedno vojaščina. Amerika nudi že danes pomoč v orožju mnogim državam, sedaj je zaprosila za to pomoč Francija in v Ameriki baš razpravljajo v obeh zbornicah o vojaški pomoči Evropi.

Polagoma se zapadna Evropa krepi: njeno gospodarstvo celi rane, medsebojni politični spori ponehajo in se urejujejo. Danes je že gotovo, da če bi komunisti hoteli zavladata nad eno državo Marshallova plana, bi naenkrat imeli proti sebi vseh 19 zgoraj imenovanih držav z vso orjaško silo Amerike in njeno atomsko bombo vred. In pred atomsko bombo imajo komunisti strah, in velik strah, in še ga bodo imeli, četudi od časa do časa iznesejo, da jo ima tudi Rusija, česar atomski strokovnjaki ne verujejo, Amerikanci pa tem manj, ker imajo take priprave, ki bi zaznamovale eksplozijo, kot zaznamujejo naši potresomeri vsak potres, četudi je na nasprotni strani sveta.

Slovensko dobrodelno društvo iz Trsta šteje v prvem turnusu okrog 100 dečkov (druga, dekleška kolonija bo štela približno ravnotoliko in bo šla v Zabnice po 15. avgustu t. l.) Nastanjena je v ljudski šoli v Žabnicah. V zračnih in velikih učilnicah so v lepih vrstnih redih postavljene železne postelje v dveh vrstah ena nad drugo. Otroci spijo pri odprtih oknih. Zrak je ponoči precej hladen, zlasti proti jutru postane že mrzel. Dečki se zarijejo v tople odeje in spijo do 7 ure zjutraj. Zanimala me je prehrana. Poprašal sem nekatere otroke ali so zadovoljni. Vsi so mi rekli, da je hrana dobra, obilna in tečna. Neki so bili popolnoma iskreni, pa so mi odgovorili: »Zares, tu je lepo, a tudi doma je lepo«. Pomislil sem, da se je takih že prijelo domotožje — želja po materinem objemu, sladkih besedah in vsakoterih slaščicah, ki jih seveda življenje v koloniji ne more nuditi. Bili so med temi 9 do 12 letnimi dečki tudi taki, ki so bili v dnevni borbi s svojimi razvajenimi ali pa nenavajenimi in občutljivimi želodčki. Večina njih pa bi hotela neprestano jesti. Zlasti jim ni bilo nikdar dovolj južine. Svež in čist gorski zrak jim dela velik apetit.

Voditelji kolonije so imeli polne roke posla, da so vse to spravili v red in disciplino. Mislil sem, da ni lahko zadovoljiti vsakogar. Vendar je treba pomisliti, kolikšne žrtve so potrebne za ustanovitev take poletne kolonije, kadar ni na razpolago široke državne podpore.

Drugi dan so otroci pod vodstvom svojih učiteljev romali na božjo pot na Sv. Višarje. Bilo je zopet pesmi in veselja. Kadar ni izletov v naravo, se otroci poučujejo v petju, v slovenščini in krščanskem nauku ali pa jim učitelji pripovedujejo lepe pravljice. Bolj živahni pa se igrajo na dvorišču okrog šole. Otroci so zdravi. Le eden deček je moral prekiniti bivanje v koloniji.

Moje kratko bivanje je žal bilo pri koncu. Moral sem se posloviti od svojega sinčka in ostalih. Še prej sem utegnil si ogledati Belopeška jezera, nad katerimi kraljuje Manjgart in njegova gorska skupina. Predaleč bi me zavedel opis te krasote. Ko bodo naši dečki videli še ta naravni zaklad, bo njihov spomin na bivanje v koloniji zares nepozaben. Pistil sem jih vesele in razigrane. Zgrabila me je huda želja, da bi ostal tam en mesec ali dva. Ni bilo mogoče. Veselilo me je, da je to omogočeno našim otrokom. »Zbogom in na svidenje« sta mi donela še dolgo na poti nazaj po lepi Karnalski dolini.

Kulturni obzornik

NOVA REVIIJA

V Celovcu na Koroškem izhaja nova revija, ki jo izdaja Mohorjeva družba. Ime ji je »Družina in dom«. Izhaja vsak mesec ter prinaša poljudno literarne članke, pesmi, povesti in podobno. Namen revije je, nuditi slovenskim družinam zdravo in zabavno čtivo. Prinaša tudi ilustracije, zlasti fotografije z lepe koroške zemlje. V prvi številki pove: »Družina in dom! Naslov prosvetnega mesečnika naše Mohorjeve družbe je hkrati naš delovni program in naša zaobljuba. Iz zdravih družin hočemo v zdravo narodno in božjo družino srečni bodočnosti nasproti!« Novi mesečnik toplo pozdravljamo in mu želimo, da bi mogel uspešno vršiti med koroškimi Slovenci visoko nalogo, ki si jo je nadel.

Romanje Matere božje po Tržaškem

Začetek na Opčinah

Zadnje nedeljo so se začeli veliki dnevi marijanskih slavnosti na Tržaškem. Prva slovesnost na Opčinah se je zvršila v tako velikem obsegu in tako lepo, da tega nihče ni pričakoval. Kljub dežju se je openska cerkev napolnila do zadnjega kotička. Po lepem nagovoru je gospod kanonik Kramarič v škofovem imenu blagoslovil prekrasni kip fatimske Matere božje. Koj nato se je razvila ogromna procesija, kakršne zelo verjetno še na Opčinah ni bilo. Iz vse procesije je dihala pristna pobožnost krščanskega ljudstva, ki spremlja svojo Pomočnico na njenem kraljevskem zmagošnjem pohodu. Več skupin je molilo sv. rožni venec. Marijine pesmi so odmevale med okrašenimi hišami. Vas je krasilo več lepih, preprostih slavolokov. Ob vsej poti skozi vas je bilo zelo veliko gledalcev, ki so se lepo krščansko obnašali. Kip so nosila bleoblečena openska dekleta. Na meji župnije so sprejeli Marijo repenski taborski verniki. Tam je prva postaja na dolgem romanju, ki ga bo naredila milostna fatimska Kraljica po tržaških slovenskih vaseh. Naj bi bilo Marijino romanje v veliko duhovno korist in tudi čast vseh tržaških župnij in vasi!

Možje in fantje!

Ne pozabite na duhovne vaje, ki bodo za vas v goriškem malem meseniču od 3. do 7. septembra. V molku in tišini raste, kar je božjega! Za vpis se oglasite pri domačem dušnem pastirju, ali pa pišite naravnost v Gorico: msgr. Novak Alojzij, Corte San Ilario 7, Gorica.

Kako sem ubila svojega otroka

ŠESTNAJSTO POGAVLJE

Ujec se je ravno bril, kar se ustavi in zamahne z britvijo:

»Salament! Ali prav slišim ali me varajo ušesa? Zdi se mi, kakor da Dominik prepeva neko pesem!«

Dominik se je res vračal z jutranjega sprehoda in je bil silno vesel, da je slednjič vendarle prišel sam seboj na jasno; po nasipu ob morju in mimo učjevega okna je veselo pel patronaško koračnico:

»Odrešenik, sem sklenil že: darujem svoje Ti srce!

»Rožica!« vzklikne ujec skozi odprta vrata, »Rožica, pojdite sem, pojdite, boste slišali svojega sina...« Gospa Yholdy prihiti v jutranji halji.

»Pazite, da vas ne, zagleda! Ali čujete? Zdaj pa vidim, da mu ni niče!«

Dominik je stopal po drevoredu zelenih hrastov, ki rastejo okrog »Turkiza« in nadaljeval:

Komu pa naj ga tudi dam, saj Ti si mi ustvaril ga, da ni umrlo, si hranil ga s krvjo Telesa svojega...

»Saj je že čisto ob pamet!« zamrmra mati. »Kje pa je neki spet bil?... Kaj je tudi tam spodaj poleg la Garennerie kakšen župnik pa kapelica? Da bi le skoraj dočakali oktobra, potem upam, da se bodo vsi pobrali domov v Pariz. Tedaj pa se začne resno delo...! Res, da je še nekoliko mlad, a zato je še bolj nevarno, in najrajši bi ga poročila z Lolito, čim se mi ponudi prilika. Šele za tem bom imela mir... Končno pa smo drevi vsi povabljeni na večerjo k Presvesovim. Upam, da se bo tam pelo kaj drugega, ne take trapaste pesmi!«

Tu vstopi Dominik, ki je takoj spoznal, da sta se menila o njem; vendar ni maral nič povpraševati, zato ujec naglo reče:

»Veš kaj, Dominik, naznanjam ti veselo vest, prav za prav dve: naj-

prej, da smo drevi povabljeni na večerjo v »Ker-Mimie«...

Dominik ne reče ne bev ne mev, »Ali ti je všeč?«

»Je in ni!«

»Meni se zdi Presvesova Lolitica prav prijazna!«

»Nič ne rečem, da ni.«

»Potem tudi ti tako misliš?«

»Ravno tako!«

»Torej?«

»Torej?«

»Poslušaj me, Dominik! Če bi bil jaz tako mlad, kakor si ti, pa tako bogat, bi dejal sam sebi: fant, življenje je kratko...«

»Da se ni vredno nanj preveč navezati!«

»Nasprotno, dragi moj, izkoristi mo hitro, kar nam nudi!«

»Katera je pa še druga tako vesela novica?«

»Bil sem v Vieilu in sem govoril s starim Crépierjem. Mož ima dobro in trdno ladjico pa sem mislil, da bi nas kdaj popeljal v Pilier, če si zadovoljen?«

»O, to pa to! Že zdavnaj bi bil rad videl Pilier!«

»No, da ti je vsaj nekaj po volji!« pripomni gospa Yholdy. »To bo treba s kredo zapisati na dimnik, da se ne pozabi!«

»Mama, saj sem skoraj z vsako stvarjo zadovoljen.«

»Zadovoljen si že, samo ko se ne bi držal kakor kakšna nuna, ki se boji, da ne bi užalostila svojih svetih tovarišic in predstojnic!«

»Nikar ne govorite več, kot je res!... A v Pilier pojdemo sami, kajne?«

»Kar precej pojdemo, smo že tam!... Ne bodi vendar tak! Veš, da na izlet, ki ga imajo na misli tudi naši odlični sosedje, nikakor ne moremo iti brez njih! Na ladjici bo prostora za vse, zakaj jim ne bi tedaj ustregli, ko jim čisto lahko. Tako se spodobi kristjanu in Presvesovi bodo zelo veseli.«

»Pa strezimo drugim!« vzdihne Dominik, odide po stopnicah v svojo sobico in se ustavi pred oknom.

Borba danes!... borba jutri!... borba dan za dnem! To ti je človeško življenje!

Ves dan je bil žalosten in slabe

volje, ker so mu takoj, čim je prišel domov, ubili srčni mir, ki ga je užival zjutraj. — — —

Okoli sedmih so gospa Yholdy, ujec in Dominik zapustili »Turkiza«, zavili mimo Rdečega zaliva proti majhni vili, ki se je skrivala sredi gaja, po katerem je rasla praprota. V soncu se je bleščala skriltjasta streha, na vrtu pa so se bohotili modri eukalipti in lepe mimoze.

Presvesovi so bili imenitna meščanska družina, sicer pa nič posebnega. Lolita je morala svojo mično lepoto in krasno naravo posedovati po kakem neznanem predniku. Očeta ni bilo, pa je bila razvajena Lolita vse, vse se je sukalo okrog nje. Vendar se ni prevzela in ni gospodarila, kot bi bila lahko. Vladala je s svojo ljubeznivostjo in dobroto, katere je bila deležna vsa družina.

Za oni večer se je napravila, kar najlepše se je mogla, kot da na kakšnem čarobnem otoku, pričakuje prelestnega kraljeviča.

Dominik pa se je namenoma vedel zelo hladno. Tega ni Lolita niti

Dopisi

Dolina

25. JULIJ, državni praznik, ko se spominjamo padca fašizma. Srečno so imeli naši občinski očetje prav ta dan svojo prvo sejo po volitvah. Izvolili so popolnoma rdeči občinski odbor. Tako smo v istem dnevu proslavljali oba fašistična brata, črnega in rdečega. Prvega smo se spominjali ob grobu, drugega ob zibelci. Pa še recite, da je dolg čas na svetu...

GOD SV. ANE: Zadnja leta obhajamo pri nas god sv. Ane zelo slovesno. Saj je sv. Ana mati najboljšega zemskega otroka in tako zavetnica in vzornica vseh krščanskih mater. Zvečer smo imeli v cerkvi pobožnost v obliki najslavnejših smarnic. Gospod kaplan od sv. Vincenca, č. g. Jamnik, je imel krasno versko konferenco o krščanski vzgoji v družini. Nato smo zapeli litanije Matere božje. Želja naših mater je, da bi se vršile podobne verske konference večkrat v letu.

NASI CERKVENI PEVCI so imeli v juliju svoj vsakoletni izlet, in sicer letos v Mirnik pri Dolenjah na Goriškem, kjer pomaga v dušnem pastirstvu naš dobri znanec g. Jože Vidmar. Dolinski pevci so peli sv. mašo v mirniški cerkvi, popoldne po večernicah pa so zapeli več narodnih pesmi pred cerkvijo. Ob

bližnji jugoslovanski meji se je nabralo veliko ljudi, ki so z veseljem poslušali lepe pesmi. Vabimo mirniške pevce, naj nam obisk vrnejo. PRVO NEDELJO V AVGUSTU smo bili na Sv. Višarjah. V Zabnicah se nam je pridružilo 12 dolinskih dečkov, ki so tam v koloniji, tako nas je bilo vseh 97, od teh 14 zastopnikov iz katinarske fare. Doživeli smo prekrasna dneva, čeprav se nam je ena koriera za dve dobri uri »splašila«. Marijo na Sv. Višarjah smo zelo prosili, naj bi bil njen slovesni prihod v našo župnijo blagoslovljen, milosti poln! Da bi bili uslišani! — Fatimska Mati božja pride k nam v četrtek 25. avgusta.

Števerjan

Zopet imamo električno luč, — in sicer tako, da se lahko kosamo z Goriško, — ter vse dobrine, ki so z električno napeljavo v zvezi. Prejšnja električna napeljava z jugoslovanske strani je bila pomanjkljiva in nezadostna. Za vzpostavitev nove napeljave imajo največ zaslug domačini, ki so z malimi izjemami vsi požrtvovalno sodelovali. Delo je bilo izvršeno z razmeroma majhnimi stroški, za kar gro vse priznanje in zahvala tvrdki SELVEG in njenemu ravnatelju inž. Percu. Napeljave še niso deležni štedenci, toda v kratkem bo tudi pri njih električna luč zumenjala smrdljive petrolejke.

bila izvoljena za generalno prednico. L 1941, ob vdoru Nemcev v Maribor, je prenesla vrhovni sedež Kongregacije v Rim, kjer ima sedaj lasten dom in sedež. Kongregacija sama ima danes več provincij: za Slovenijo, za Italijo, za Avstrijo, za Hrvaško, za Bosno, za Severno in Južno Ameriko. Trenutno biva jublantka v Lemontu v Združenih državah, kamor se je odpeljala z letalom ob smrti tamošnje provincialne prednice. Vrhovni protektor te slovenske sestrsk kongregacije je kardinal Fumasoni Biondi. Jubilantki iskreno čestitamo in ji želimo še mnogo blagoslovljenih let.

„SOČA“ — komunističen list

V uvodniku poslednjega »Soča« od 13. t. m. je ta list jasno odkril svojo komunistično opredelitev in s tem pokazal, da smo imeli prav, če smo ga uvrstili med prepovedane liste. Kdor bere »Sočo«, smrtno greši.

Če ja še kdo, ki hodi k sv. maši in k zakramentom, pa bere »Sočo«, ali pri njej celo sodeluje, je na nepačni poti in zapade določbam sv. oficija, o katerih smo govorili v prejšnjih naših številkih.

Duhovniška vest

Goriško stolnico je zapustil vikar č. g. Tarcisio Nardin, ki je šel za župnika v Campolongo. V stolnici je služboval 7 let in zapustil pri vseh najlepši spomin. Na novem mestu mu želimo obilo uspehov.

Odškodnina žrtvam fašizma

Zastopnik ameriškega zunanega ministrstva je pred dnevi izjavil, da bodo dobile žrtve fašizma v Nemčiji odškodnino za utrpelo škodo. Nemške države v ameriški coni so sprejele zakon, ki dovoljuje plačilo odškodnine in določilo, da bodo one poskrbele za potrebna denarna sredstva. John Mc Cloy, visoki komisar za Nemčijo, je že dal ameriški vojaški upravi v Nemčiji navodilo, da odobri zakon v obliki, kot ga je sprejel Svet nemških držav ameriške cone. Zgleda, da bodo dobili odškodnino židje in nežidje, ki so pod nacistično strahovlado utrpeli škodo, tudi tisti, ki so Nemčijo zapustili.

Pravično in pošteno bi bilo, če bi se Amerikanci zavzeli tudi za tiste naše ljudi in naše ustanove, ki so na Goriškem in Tržaškem utrpeli škodo zaradi razbojniških akcij in nasilstev italijanskih fašistov. Amerikancem je bilo in je deloma še izročeno v varstvo naše slovensko ozemlje. Zato je njihova dolžnost, da se tudi glede nas Slovencev izvedejo vsi veljavni zakoni, tudi zakon o povrnitvi škode, ki nam jo je prizadejal divji surovi fašizem. V nasprotnem primeru bo zgodovina očitala ameriški upravi grdo pri stranost in dvojno mero.

Opozorilo beguncem

Glavni odbor IRO je sklenil v Ženevi dne 7. julija 1949 sledeče:

1. Dne 31. avgusta 1949 je zadnji dan za vpis v IRO za one begunce, ki bivajo izven svojih držav.

2. 15. oktobra 1949 je pa zadnji dan za vpis v IRO za one begunce, ki bi prišli čez mejo po 31. avgustu.

Vsi begunci, tudi oni, ki so optimalni, a nimajo nobene možnosti, da bi se tu naselili, naj ne zamudijo roka za vpis v IRO. Zavedajo naj se, da ne bo nihče potem skrbel za njihovo emigracijo.

Če se pa kdo vpiše v IRO, ni s tem še rečeno, da bo moral odpotovati. IRO ne bo nobenega silil k emigraciji. Vsakdo, ko bo pozvan za emigracijo, se bo lahko odpovedal in bo s tem izbrisan iz IRO. Ne bo pa nobene možnosti več, da bi se kdo vpisal po 31. avgustu.

Ne čakajte zadnjega dneva za vpis!

Višek podlosti

V Grižah na Štajerskem so komunisti zagrešili podlost, ki si jo morejo zamisliti res samo satanski možgani. Ponoči so podrli križ, nato pa so zvalili krivdo na tamkajšnjega kaplana g. Franca Bračiča, češ da je on to storil. Seveda so ga skupno z župnikom Jakobom Kosijem takoj zaprli. To je res višek podlosti in takšnih dejanj so zmožni samo največji izvržki človeštva.

Velike aretacije v Sloveniji

Po vsej Sloveniji so komunisti zadnje dni aretirali na tisoče ljudi. Zaprli so celo vrsto ljudi, da jih pošljejo na prisilno suženjsko delo. Ker jih drugače niso mogli pripraviti, da bi »prostovoljno« delali za komunizem, so jih zaprli pod prevezo, češ da so »ljudski sovražniki«, ki niso hoteli delati za »novo socialistično domovino« (brez kruha in brez vina).

Poleg teh so zaprli tudi zelo veliko ljudi iz političnih razlogov, čeprav so politično popolnoma mirni. Zaprli so jih zgolj zato, da bi se kdaj pozneje ne obrnili proti komunistom, če bi jim huda predla.

Moka za Trst

Tri sto ton prvovrstne ERP moke je pripeljala v tržaško pristanišče iz Združenih držav ladja Harry Culbreath. Moko bodo razdelili na anglo-ameriškem področju STO-ja.

Odgovorni urednik: Stanko Stančič
Tiska tiskarna Budin v Gorici

Volitve v Nemčiji — poraz komunistov

Pri nedeljskih volitvah v državni zbor nove, zapadne Nemčije so zmagali krščanski demokrati, ki so dobili največ glasov in bodo imeli tudi največ poslancev. Sledijo jim socialisti, tretja najmočnejša stranka so liberalci in šele kot četrta pridejo na vrsto komunisti, ki so doživeli velik poraz. Krščanski demokrati so dobili 139 poslancev, socialisti 131, liberalci 52, komunisti pa 25. Hitro za komunisti pride Katoliška bavarska ljudska stranka, ki si je priborila 17 poslancev. Potem se vrstijo še številne manjše, večinoma bolj desničarsko usmerjene skupine. Vseh oddanih glasov je bilo 25 milijonov, volilo je 78,3 odstotkov vseh volivcev.

ROMANJE V TURIN

V petek, soboto in nedeljo (9., 10. in 11. sept.) se priredi veliko romanje v Milan-Turin. Na razpolago imamo najnovejši avtopulman, ki ima 70 udobnih sedežev. Odhod iz Trsta v petek 9. septembra ob dveh zjutraj. Vožnja Trst-Turin in nazaj 4.000 lir. Čas za prijavo izključno samo do 1. septembra. Prijave sprejemajo: knjigarna Fortunato v Trstu, župni urad Dolina, ki romanje organizira, in za Goričane: uprava lista »Katoliški glas« (Riva Piazzutta 18). Ko se prijaviš, daj svoj naslov in denar za vožnjo.

V Turinu bomo obiskali celo vrsto svetniških grobov: sv. Janez Bosco, Cafasso, Cottolengo, itd.; v Milanu obiščemo veličastno baziliko Marijinega rojstva. Ustavimo se tudi ob Gardskem jezeru in v Veroni. Za prenočišča je preskrbljeno.

Romariji s Tržaškega in Goriškega vljudno vabljeni! Romanje bo v vsakem oziru tako organizirano, da bodo zadovoljni vsi udeleženci. Prvi namen tega romanja bo: slovesna zahvala Mariji Pomočnici v njenem svetišču v Turinu za nepozabne in milosti polne dneve Marijinega obiska po naših župnijah!

LISTNICA UREDNIŠTVA

Brezimnemu naročniku (Angelina P. 120):

Predpise glede čitanja komunističnih listov smo priobčili v uvodniku našega lista dne 3. t. m.! Upamo, da Vam je zadeva sedaj jasna.

D A R O V I

ZA »KATOLIŠKI GLAS«

Z. F. pri salezijancih 300; v prou slavo zlatomašnika č. g. Skabarja daruje oseba v Barkovljah 250; Mučič Marija iz Boršta preplačilo 110.— lir.

Srčna hvala!

Novice

Goriški občinski svet

Zadnje sredo 10. t. m. zvečer je imel goriški občinski svet svojo redno sejo. Zaradi počitnic in zaradi pasje vročine, ki je zadnje dni morila mesto in deželo, se okrog 10 svetnikov seje ni udeležilo. Po pritrilju zapisnika zadnje seje je župan poročal o ureditvi plač občinskih nameščencev, kakor je bilo že sklenjeno, ter o nekaterih manj važnih sklepih občinskega odbora, ki so bili odobreni. Zatem je prišla v razpravo glavna točka te občinske seje: preventivni proračun za l. 1949. Župan je v daljšem pojasnilu navajal vzroke, ki so zakrivali, da se o preventivnem proračunu za l. 1949 razpravlja v avgustu tekočega leta, namesto v oktobru ali novembru prejšnjega leta. Zagotovil je, da bo občinski proračun za l. 1950 prodolžen občinskemu svetu v teku letošnjega oktobra ali novembra. Po županovih pojasnilih je govorilo več svetnikov k raznim postavkam proračuna, vsi so pa bili

več ali manj mnenja, da so vse besede samo boj za oslovo senco, kajti minile so že tri četrti leta, o čigar proračunu razpravljamo. Proračun je bil zato tudi enoglasno sprejet. Prihoda za resno razpravo o občinskem gospodarstvu se bo nudila šele v jeseni, ko bo prišel na dnevni red proračun za prihodnje leto. Seja je bila zaključena kmalu po polnoči.

Izreden jubilej

M. M. Terezija Hanzelič, generalna prednica Kongregacije šolskih sester III. reda sv. Frančiška, je praznovala 15. t. m. 50letnico redovne preobleke. Jubilantka šteje sedaj 74 let; rodila se je iz premožne družine na Hardeku pri Ormožu. Po dovršenem učiteljišču v Mariboru je bila 15. 8. 1899 preoblečena in je kot redovnica delovala 28 let v ljubljanskem Marijanišču. Veliko let je bila vrhovna svetovalka Kongregacije. Po prvi svetovni vojni je bila prva ustanoviteljica sestrsk naselbine v Zemumu. L. 1935. je

najmanj pričakovala in jo je tako razdražilo, da je pobesila sobo, se od njega preselila in pri večerji skoraj ni besedice ni spregovorila.

Vila »Ker-Mimie« je bila pritlična, samo na podstrešju je imela sobico, v kateri je stanovala Lolita. Okrog in okrog hišice so rasle krasne rože, da je skoraj ni bilo videti iz cvetja; najmočnejše so rasle krvomočnice najrazličnejših vrst in barv.

Yholdyjevi in Presvesovi so zelo ljubili glasbo; zato so odšli na vrandano, vso opleteno s srebotom, jasmynom, bignonijo in divjo trto. Tukaj je bil klavir, h kateremu se je usedla Lolita, ki je izvrstno igrala na klavir. Z lahkoto je igrala in pela obenem. Glas je imela zanesljiv in lepo izšolan, da skoraj ni bilo skladbe, ki bi ji delala težave.

»Kaj pa želite?« se obrne h gostom.

»Dominik, kaj bi ti rad?« vpraša gospa Yholdy svojega sina, ker jo je vznemirjala njegova razmišljavnost.

Dominik pomisli in meni:

»Najrajši bi slišal nekaj iz tega kraja, kak noirmoutrinski napev. Gospodična Lolita, ali so Vam znane Lidenerjeve pesmi?«

Nalašč ji je rekel »gospodična«, ker je vedel, da jo bo s tem najbolj zbudel in ker je hotel, da bi bila razdalja med njima čim večja.

»Da, gospod Dominik!« odvrne Lolita.

Ujcek in obe materi so se začudeno spogledali, ker niso vedeli ničesar, kar sta mlada predobro vedela. Lolita je odšla v svojo sobico s izgovorom, da poišče note, v resnici pa je hotela zakriti solze, ki so ji zalile oči. Ker se ni mogla takoj potolažiti, je kakih pet minut premikala pohištvo in ropotala, kot da išče knjigo. Nato si odločno obriše oči, se napudra in z notami v roki pogumno steče po stopnicah.

»Kaj je Lidener res tako strašno lep?« prezirljivo vpraša gospa Yholdy.

»Lidener opeva ta otok; toliko pa njegove pesmi seveda nišo vredne ko »Samaritanka!«

»Gospodična, nam boste potem zaigrali še »Samaritanko?« se oglasi ujcek.

Lolita sede h klavirju.

»Gospa Yholdy, ali bi mi obrščali liste?«

Drugekrat je to opravljal Dominik. Zakaj neki nocoj ne mara? »Še nocoj in nikdar več!« si je mislil Dominik, ki sta ga bolj razjedala bolelost in tepljenje, kot je priznal sam pri sebi.

Lolita udari po tipkah in zapoje neko staro romanco, ki je nekoč podžigala srca starih Noirmoutrincev, danes pa je že precej zastarela. V nevezani besedi se glasi:

»Ko sedim na obali in brez skrbi sanjarim, najrajši motrim sinje valove, ki neprestano butajo ob čeri. Na bregu umira val, ki ga je sunil iz morja tovariš, ki sili za njim. To je podoba življenja in smrti, ki prihajata iz istega vira.

Taka je naša usoda na zemlji: da se vse, pa naj bo človek ali val, ves nomer spreminja in rodi samo zato, da potem premine.

Komaj je otrok zagledal luč sveč

ta, že peha pred seboj očeta, obenem pa tudi sam hiti proti bregu, da konča kratek tek svojega življenja...«

Napev je bil podoben kakor pri pesmi:

Kako se rad spominjam... Lolitin glas je bil pretopen za otožno romanco in iz njega je lilo življenje, kakor da je sončni pramen zablodil med grobove.

Ujcek je bil mnenja, da je Lidener popoln bebec. Kakor da brez njegovih popevk ne bi vedeli, da nas čaka smrt! Kaj je treba to ves nomer goniti in trobiti na vsakem ovinku! Prav spada taka klavirna pesem v tale gozdčič, kjer vse poje o veselju in življenju! Pa tako solzavo petje o »sinjih valovih!« Pojdi spat, ta Lidener je moral biti brez dvoma jetičen!...

Dominik pa je pripomnil, da ga je pesem zelo ganila, ker poje o resnicah, o katerih ne bomo nikdar zadoستي govorili. »Misli na svoje poslednje reči, pa nikdar ne boš grešil!«

»Ali želiš, da ti kdo zapoje

»Requiem' ali »De profundis?« šepne mati.

»Ali pa bi rad Chopinovo »Polgrebnico?«

»Mama, tega nisem rekel! Saj ste mi sami veleli, naj si izberem, kar hočem, pa sem si izvolil Lidenerjevo. Hvala lepa, gospodična Lolita!« Zdaj pa Vi izberite!«

»Ljuba moja mila Lolita, prej ste omenili »Samaritanko!« je meneno in nežno dejala gospa Yholdy: »Vem, da imate zelo radi sijajnega pesnika Rostanda; tudi jaz ga visoko cenim... Dajte, zaigrajte nam njegovo »Samaritanko!«; res, do nocoj nisem niti vedela, da je že komponirana.«

»In veste, da jo je komponirala neka moja prijateljica! Saj je samo čisto preprosto spremljanje besedila. Šele enkrat sem jo preigrala, zato prosim, da me ne boste prestrogo sodili!«

»Nič se ne bojte, srček zlati! Vsem srcem Vas bom poslušala.« »Izvrstno, Rožica!« pritrdi ujcek in ošvrkne Dominika z jeznim pogledom.